

Niet passend en niet Inclusief

Maart 2025

Wat is TOS? TOS is de afkorting voor Taalontwikkelingsstoornis. Kinderen maar ook (jong)volwassenen ondervinden problemen in de Communicatieve redzaamheid. Een **TOS komt bijna nooit alleen**. Bij TOS zien wij Veel overlap met andere onderliggende problemen. 'De wetenschap beschrijft hierbij een kleurenpalet van stoornissen, **sociaal emotionele problemen** en van beperkingen in de informatieverwerking, Executieve functies en **dus ook op gedragsniveau**'. (C. Vissers, 2022)

Het is de meest voorkomende ontwikkelingsstoornis die het minst bekend is.

Problemen in de Communicatieve redzaamheid betekent 'het begrijpen en begrepen worden in een sociale context door het inzetten van verbale en/of non-verbale communicatieve vaardigheden.'

Thuiszitter?

Veel leerlingen met TOS dreigen thuiszitters te worden.

Met enige regelmaat word ik gebeld door ouders van kinderen en jongeren met TOS die vastlopen in het ondersteuningstraject. Ouders met vragen en zorgen op het gebied van;

- *Geen ondersteuning cl 2 krijgen terwijl er wel al eerder een TOS is vast gesteld. De ondersteuning loopt af of is niet gestart.*

- *Kinderen die een TOS hebben als diagnose, maar een te hoge IQ en geen ondersteuning krijgen.*

- *Leerlingen die vanuit het cl 2 onderwijs worden teruggeplaatst, maar binnen het reguliere onderwijs 'verzuipen' en waarbij de onderwijsbehoefte niet gezien wordt, maar wel het gedrag.*

- *Ouders die vertellen dat hun kind TOS heeft maar dat er gesold wordt tussen de clusters en regulier onderwijs aangeeft handelingsonbekwaam te zijn.*
- *Cluster 4 wordt als een optie aangedragen i.v.m. het gedrag dat vanuit frustratie ontstaat.*
- *Ouders vragen hoe ze scholen van informatie kunnen voorzien omdat scholen handelingsverlegen zijn.*
- *Maar ook zoals de ervaring van een ouder hieronder..... kinderen die uiteindelijk thuiszitters worden en dit anno 2025!*

Te intelligent

Zo ook deze ouder en dochter. Deze ouder heeft een dochter die al bijna 2 jaar thuis zit met haar dochter die een zware TOS heeft!! Cluster 2 wil eerst een observatie, maar ondertussen wordt er beweerd dat ze 'te intelligent' is en zij zich binnen deze setting zou gaan vervelen. Waar is passend onderwijs gebleven? Hoezo op weg naar inclusief onderwijs? Ouders geven aan dat eenieder die betrokken is bij deze leerling, van het ziekenhuis tot de onderwijszorgconsulent, heeft aangegeven dat er met spoed onderwijs nodig is. Toch wordt er nog altijd niets geregeld en raken naast de leerling ook de ouders in een isolement. Het zelfbeeld, de sociaal-emotionele ontwikkeling van dit meisje is in het gedrang, nee het is in gevaar. Succeservaringen ontbreken...

De gevolgen zijn dat dit meisje steeds verder geïsoleerd raakt, boos en gefrustreerd is en zich terugtrekt.

Wat is er door deze ouder al gedaan:

- Samenwerkingsverband is betrokken.
- Gesprekken met cluster 2
- Onderwijsinspectie benaderd
- Onderwijsconsulent kan ook geen kant op.
- Simea is benaderd

TOS hoort niet per definitie in een setting waar taal geen primaire focus heeft

Ook bij deze leerling is cluster 4 aangedragen als setting. In feite kunnen wij ('ongewenst') gedrag niet los zien van de problemen die een TOS met zich mee kan brengen. Een kind met TOS hoort niet per definitie in een setting waar taal geen primaire focus heeft, maar de focus op gedrag ligt. Dan wordt er alleen naar 'gedrag gekeken' en wordt de kern – de taalproblematiek – onvoldoende opgepakt en krijgt de communicatieve redzaamheid onvoldoende aandacht.

Moeder heeft alles geprobeerd, van bezwaarprocedures tot contact met de staatssecretaris. Maar er verandert tot op heden nog niks. Zowel Albert Neef als ik en mogelijk ook anderen uit het veld, hebben deze ouder gesproken, geprobeerd mee te denken en zijn ook wij vastgelopen in mogelijke opties.

Dit is niet een op zichzelf staand geval. Wij hebben het afgelopen jaar zóveel van dit soort verhalen gehoord. En dat frustrert!! Kinderen die tussen wal en schip vallen, ouders die compleet vastlopen in het systeem en nergens een oplossing vinden. En dan moet inclusief onderwijs nog starten. Dit meisje mag (!!!) niet langer wachten. Ook zij heeft recht op een toekomst met onderwijs, plannen maken en een onderwijsplek waar zij gehoord en gezien wordt.

Soms krijg je een engel op je pad

Tijdens mijn lezing afgelopen week vertelde een cluster 2 leerkracht bevlogen haar verhaal. Een leerling met TOS zou mogelijk niet geplaatst worden in deze cluster 2 setting i.v.m. gedragsproblemen. Zij vroeg of zij het een jaar mocht proberen. Deze leerling met TOS kwam duidelijk tot rust en had een veilige plek waar hij kon deelnemen aan het onderwijs met succeservaringen.

Wat een geluk voor deze leerling dat deze leerkracht op zijn pad kwam. Wij kunnen niet vertrouwen op engelen op ons pad, maar moeten kunnen vertrouwen op een goed onderwijssysteem voor elk kind!!

Ook namens Albert Neef,

Bernadette Sanders

#Thuiszitters #TOS #Taalontwikkelingsstoornissen